

SELMECBÁNYAI HIRLAP

Egy évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona
50 fillér.

— Egyes szám ára 20 fillér. —

Hirdetések megállapodás szerint számíttatnak.

— Nyilttér díja soronként 20 fillér. —

Felelős szerkesztő:

DR. PAULOVICS ISTVÁN

Az expedíciót s hirdetésekkel és reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özvegye és fia

céghez intézendők,

hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Az új háború.

Semmi sem olyan bizonytalan ezen a világon, mint a hadviselés sikere. Ki hitte volna valaha, hogy Törökország, mely nem is olyan régen még egész Európát retgettette, majd nem egész európai birtokát átengedje a balkáni szövetségeseknek?

Ki hitte volna pár nappal ezelőtt, a második balkáni háború kitörésekor, különösen a bolgárok nagy sikereinek a hírére, hogy néhány nap múlva megváltozik minden s a győzelmesen előrenyomuló bolgárok békéért könyörögiének?

Mert bizony ez történt. A bolgárok Isztipnél csatát nyertek s úgy látszott, mintha nyitva volna előttük az út Üszkübbe. Csakhogy a győzelmes bolgárok nem használták ki a győzelmüket, hiba történt a hadvezetésben, a görög-szerb-montenegrói csapatok körülkerítették s nagyon veszedelmes helyzetbe juttatták őket. Hozzájárul még ehhez, hogy Románia, — mivel nem kapta meg azt a földet, melyet magának követelt, mert nem elegyedett a háborúba s nem támadta meg Bulgáriát, mikor a törökökkel hadakozott, — kardot rántott szintén, általános mozgósítást rendelt el, követét visszahívta a bolgár fővárosból, szóval a negyedik s a legveszedelmesebb ellenségként lépett föl az agyonvérzett, szegény Bulgária ellen.

A hős bolgár nemzet szomorú jövőnek néz elébe. De mivel a kardok még ma sincsenek hüvelyükben, ki merne jóslásokba boesátkozni, hogy a fordulatokban olyan gazdag s meglepetést meglepetés követő balkán-háború hogy végződik? Vajjon a szorongatott bolgár, méltán megcsodált katonai vitézségével, veszedelmes helyzetéből nem fogja-e magát kivágni, Meg tud-e birkózni Romániával, mely egymagában is nagyon félelmetes ellenség? Hát még így, mikor egy véres háború után, erőben sokat veszítve, még három más olyan ellenséggel kell hadakoznia, akikkel való szövetségben győzte le a törököt!

Hogy miképpen végződik ez a háború, ma még nem igen tudjuk. De hihető, hogy az események most már gyorsan következnek egymásután. A koncon összevesző szövetségesek békét kötnek s az elfoglalt terü-

leteken majd csak meg fognak valahogy osztozkodni. Reánk azonban és mindenkire nézve, aki barátja a békének, nem közömbös, hogy a haragó szövetségesek úgy egyezkedjenek meg, hogy ez az egyezés állandó maradjon. Mert egyelőre semmi sem olyan kívánatos, mint a béke Bár a háború csak a szomszédunkban folyt s bele, hála Istennek, nem elegyedtünk, mégis nagyon-nagyon érezzük a kárát. Nincs ember, akit ez a háború javaiban ne érintett volna. Kereskedő, iparos, gazda egyaránt érzi a nehéz idöket, az általános pénzhiányt, a drágaságot s a vállalkozó-kedv megcsappanását.

Reméli mindenki, hogy ha a Balkán népei megegyeznek s a békés munkához térnek vissza; ha a szomszédos hatalmaknak nem kell hadi készletben állniok: a mostani pangást az ipari és gazdasági élénkség fogja felváltani ismét, mely pénzt hoz forgalomba s minden kenyérkeresőre jobb napok virradnak.

De, természetesen, mindez csak akkor, ha a Balkánnak egymással farkasszemet néző népei becsületesen megbékélnék s azzal a gondolattal fognak nagy vérvesztés árán megnagyobbodott földjeiknek a megműveléséhez, hogy egymásra többé nem agyarkodnak s a kapott sebekért bosszút nem állanak.

Ha így lesz, egész Európa megsza- badul az eddigi lidérenyomástól . . .

Adalékok városaink közegészségügyi, népmozgalmi és művelődési viszonyaihoz.

(Első közlemény.)

Alig van fogalom, amely a társadalomban élő népeknek mindennapi s méltán legfőbb kívánsága ne volna, hogy egészségi viszonyaiban ne álljon be változás. Találkozunk pl. egy jóismerősünkkel s legelső kérdésünk: »Hogy vagy?« »Hál Istennek, egészséges.« Egymásnak az egészségére iszunk, ha van mit s mondunk toasztokat. Ha azonban a természetet miázimái végre mégis hatalmukba kerítették bennünket, minden módon és eszközzel azon vagyunk, hogy megromlott egészségünket mielőbb helyreállítsuk.

A társadalmi agglomerátumok és főleg népesebb városaink, tehetségökhöz mérten, különféle közegészségügyi intézményekkel sietnek az egyéni segítségére, mert tudják, hogy csak a mindenképpen egészséges társadalmak fejlődhetnek. Városainknak azonban nemcsak a kórházak és menedékházak létesítésében kell közreműködniök, mert ezekre a jólétben élő népeknek alig van szükségük. (Sietve jegyzem meg azonban, hogy modern

kórházakra nagyon is nagy a szükségük. (Sietve jegyzem meg azonban, hogy modern kórházakra nagyon is nagy a szükség, főleg a szegényebb néposztályok érdekében, mert hisz a gazdagok egészségüket a szanatóriumokban is kereshetik.)

Mint említettem, városaink nemcsak a szenvedők részére építendő; gyógyító- és menedékhelyekre vannak kötelezve, hanem a praeventív közegészségügyi intézményekre is. Legelső követelmény a köztisztaság fenntartása. Sajnos, ezzel sok városunk nagyon el van maradvá. Nem akarom megmondani, hol vannak etekintetben kritikán aluli állapotok, — ez végre is lehetséges bármely kis faluban — de egy törvényhatóságban megbocsáthatatlan hanyagság. Saját magam nagyon sokszor tapasztaltam és láttam, hogy csak a fő- utcákat söprik, de a kisebbekkel, a mellékutakkal senkies törődik. Egész szemétdombok vannak az utcákon. Ilyesminek sehosem szabad megtörténnie.

A szennyben, a piszokban fészkelnek a miázimák, ezektől kell tehát megóvni közönségünket. Köztudomású, hogy mik az eszközök s így ennek a behatódó tárgyalása nem tartozik ide.

Szoros összefüggésben van a köztisztasággal a jó ivóvízvezeték és az általános csatornázás. Ami az előbbit illeti, Magyarország etekintetben valóságos sötét Afrika. A kultúrnépek műveltségének egyik fokmérője a vízfogyasztás s ezt egészségi szempontból nem szükséges értelmezni.

Megint csak vissza kell térnem a már említett szab. kir. városra s bátorodom az érdekelteknek szemébe mondani, hogy Németország minden kis falujának van nagy költségekkel létesített vízvezetéke, egy magyar törvényhatóságnak pedig nincsen. Azaz hogy van, hanem a tóvíz békának való. — Az általános csatornázás elöl a modern városnak kitérnie nem lehet, de nem is szabad. Hogy példát említek, míg Besztercebánya városának nem volt jó vízvezetéke és csatornázása, csakúgy dühöngött benne a hastífusz, ma alig 1—2 eset fordul elő.

Ugyancsak közegészségési szempontból rendkívül fontos az élelmezés. A jól táplálkozó emberen nem vagy alig fog a miázma, míg a nyomorban sany- lódók valóságos fészkeik a különféle betegségeknek. Az élelmezés elsősorban ismét az alsó- és a középosztályt érinti, mert a felső tízezernek vagy a legfelsőbb négyosztálynak vajmi kis gondot okoz az élelmiszerek árának folytonos emelkedése. Természetes, nem osztrigáról és kaviárról van itt szó, hanem a mindennapi hús- és gabonanemüekről. A szegény ember legfontosabb tápláléka a kenyér, a burgonya, a különféle zöldségemű; húst ügyszólván csak karácsonykor eszik. A munkásosztálynak néhol már jobb a sorsa, mert vasárnap és ünnepnapokon húst ehetik. A középosztály akkor eszik, amikor teheti; mivel pedig ritkán teheti; eszik ő is puliszkát. Mennyivel jobb volt akkor, midőn IV. Henrik francia király az mondta, hogy: »Azt akarom, hogy minden alattvalóm fazekában tyúk főjjon.« Tyúkot enni ma a szegény embernek nem szabad, mert rá megy az egész heti keresete.

Hogy a közegészségügy fejlődésével s a munkások jólétének az emelkedésével mennyire emelkedik a húsfogyasztás, szolgáljon dokumentumul az alábbi példa: Selmec- és Bélabánya város 15000-en felüli lakossága évenként mintegy 1900 drb. szarvasmarhának, 900 drb. juhnek és kecskének, 1900—2000 drb. sertésnek a húsát fogyasztja el. Ezzel szemben a 10000 lakosú, de iparilag és társadalmilag fejlettebb Besztercebánya évenként körülbelül 3500 drb. szarvasmarhát, 400 juhot s több mint 3500 sertést fogyaszt el. A különbség szembetűnő. Amott 4000-rel nagyobb a lakosság száma s húsfogyasztása mégis jóval kevesebb, mint az utóbbi városé. Ez a lakosság anyagi jóléte, amaz a küzdés mellett tesz tanúságot.

A munkások és általában véve a lakosság jólétének emelkedése az ipari és kereskedelmi viszonyok, nemkülönben a forgalmi intézmények javultával függ szorosán össze. Egész Angliában olcsóbb a hús, mint hazánk bármely városában. A szegény nép, a mágnások agrár-érdeke miatt, nem juthat jó és olcsó húshoz s így lesz belőle vegetáriánus. — Még jó volna, ha mindent a maga tiszta valódiságában kapna, azonban manapság már mindent hamisítanak. A tej például rendkívül jó és fontos táplálék, azonban, tej elnevezés alatt, méregdrágán vizet kell venni. Nem hamisítás, de annál sokkal rosszabb, a romlott hús árúfűtése. Ezt radikális eszközökkel kell ellenőrizni. Sajnos, a tapasztalat az ellenkezőt mutatja. Vannak törvényeink, rendeleteink, de csak papíron, mert a törvény és a rendelet csak a gazemberek után sántikál.

Dr. Sz. J.

A gázgyár.

A berlini »Actiengesellschaft für Gas-, Wasser- und Electricität-Anlagen« a folyó havi törvényhatósági közgyűlésnek bejelentette, hogy a selmecbányai gázgyárat, mely 1899. óta volt a birtokában, átadta a triestyi »Allgemeine öst.-ung. Gasgesellschaft« c. vállalatnak.

Régi és általános volt a panasz, hogy az előbbi vállalat a lehető legrosszabban szolgálta ki a várost s a selmecbányai közönséget. Panasz panaszt ért, de a város hatósága mit sem tudott tenni a panaszok orvoslására, mert kötve volt a keze s kénytelen volt tovább tűrni az áldatlan

állapotokat. Azt hittük, hogy az új vállalat majd megembereli magát, hogy meg fognak változni az előbbi állapotok, azonban egy hónapi működése is már arról győzött meg bennünket, hogy cseberből vödörbe kerültünk s hogy a világítás nemhogy jobb volna, hanem határozottan rosszabb, mint volt ezelőtt.

Ezt tette a közgyűlésen szóvá Farbak István miniszteri tanácsos, törvényhatósági bizottsági tag s beszédében nagy alaposággal fejtegette, hogy a gáz nem kifogástalan, az utcai lámpák és kandaláberek piszkosak, az égők rosszak, a harisnyák hiányosak. Az utcai lámpák a város legforgalmasabb pontjain napokon át vagy egyáltalán nem, vagy alig világítanak; a fenntartásuk és a kezelésük nem megfelelő; a hiányokat a gyár nem pótolja, vagy legalább is nem eléggé gyorsan. Az új tulajdonos megígérte a város polgármesterének, hogy a hiányok gyors megszüntetésére a rendőrségen vagy a tűzoltóőrtanyán anyag- és szerszámkészletet rendel be, az ígéret azonban mindezeidig csak ígéret maradt. Ezek a hiányok és mulasztások, ha anyagi kárt nem okoznak is, a közérdek sérelmére vannak, mert a közérdek az, hogy a lámpák, az akadálytalan forgalom biztosítása szempontjából, világítsanak és ne pislogjanak.

Hozzátette volna a bizottsági tag, hogy a házakba bevezetett gázvilágítás is kritikán alul rossz és méregdrága. Ezt, különösen ezt hangsúlyozzuk, mert nem hisszük, hogy volna Magyarországon még egy olyan balek-város, melynek lakosai egy köbméter rossz gázért 32 fillért fizetnének. Még hozzá külföldi vállalkozónak, külföldi tőke gyarapítására. Ez csak Selmecbányán lehet, ahol a város lekötötte magát s beláthatatlan idő-kig nem tud a lakosságnak ezen a szörnyen nagy terhén könnyíteni. Áldatlan határozat volt, hogy a város kiadta a kezéből a gázgyárat s olyanoknak a kezébe adta, akik csak a mennél több haszonra néznek, nem pedig a közönség igényeinek a kielégítésére.

Föl kell tehát szólítani a gázgyárnak a vezetőségét és pedig a legkomolyabban, a legerélyesebben, hogy segítsen a mostani állapotokon, tegye a kezelést s az ellenőrzést rendszeresebbé, pótolja a hiányokat, egyszóval ne csak a maga zsebet tömje, hanem a közönséget is iparkodjék tisztességesen kiszolgálni.

Mi mindaddig, míg ez a mostani állapot tart,

kérlelhetetlen módon folytatjuk agitációnkat ez ellen az intézmény ellen s nem nyugszunk addig, míg a város a szerződés rendelkezéseit teljes szigorúsággal nem alkalmazza és szerződésszegés címén a gázgyár ellen az eljárást meg nem indítja.

HIREK.

— **Kinevezés.** Öfelsége, a király, a m. kir. igazságügyminiszter előterjesztésére, *Sztrébarszky Gyula* selmecbányai kir. járásbírói albirót, jelenlegi állomáshelyén való meghagyásával, kir. járásbíróvá nevezte ki.

A kinevezés egy, mindenképen érdemes férfiút ért, aki nemcsak mint bíró egyike a legkiválóbbaknak, hanem mint ember is általánosan becsült és szeretett. Nagy tudását, kiváló szakképzettségét ismerték el a legelső helyen akkor, midőn — rövid másfélévi albirószkodás után — kir. járásbíróvá léptették elő.

— **Eljegyzés.** *Vojtás Árpád* jósikafalvi m. kir. segéderedmérnök, *Vojtás Mátyás* selmecbányai kir. kath. főgimnáziumi tanár fia, folyó hó 12-én tartotta eljegyzését *Murin Albinával*, *Murin Mátyás* zsolnai gyárigazgató leányával.

— **Az ipolysági új pénzügyigazgató.** Öfelsége, a király, a m. kir. pénzügyminiszter előterjesztésére, *Kegye Sándor* pénzügyi tanácsost, ipolysági pénzügyigazgató-helyettesét, a VII. fizetési osztályban való meghagyásával, m. kir. pénzügyigazgatóvá nevezte ki.

— **Áthelyezés.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Barczán Endre* makói állami főgimnáziumi rendes tanárt az ipolysági állami főgimnáziumhoz helyezte át. Ugy értesültünk, hogy az áthelyezett tanár lesz az új állami főgimnázium igazgatója, aki nemcsak mint kiváló pedagógus ismeretes, hanem mint történelemkutató is egyike a legjobb hírű magyar tanároknak. Áthelyezése nyereség a keletkező főgimnáziumra s Ipolyság társadalmára egyaránt.

— **Vihnyefürdő vendégei.** Báró de Pont szül. Lyka Júlia, magánzó, Wien, Schvarcz Bernát, m. kir. posta-és távirafőtiszt, Aranyosmarót, Tordon Ferencné, földbirtokos neje, Kiszvárad, Klenner János és neje, vendéglős, Budapest, Nagy Ignác, m. kir. posta-és táviradalkalmazott, Kispest.

Szonett.

En nem tudom, mi vonz az ifjúsághoz;
Bolond szívem még egyre vár tavaszit,
Pedig tudom, hiába várja azt,
Dércsipe lomb lehull, de nem virágoz.

Már nem virulnak énnekem virágok;
Egy nyílt... az is de rég a porba hullt.
Nincsen jövőm se, hajh, megölt a múlt,
Mit lassan egyre foszladozni látok.

És mégis így, mikor tavaszra fordul:
Csak megteremnek a szívemben orvul
Ábrándok és borus, kőds mesék... ,

S utcán szerelmes, ifju párt ha látok,
Meglepnek újra balga gyermek-álmok;
Egy vágy fog el s ah! nem tudom nevét... ,

Szeremlei Szabó Lajos.

Régi világ.

Irta: Farkas Emőd.

A régi nemesvilágban alispáni engedély nélkül nemesemberről házkutatást nem lehetett tartani, még akkor sem, ha csak az asszony volt

nemes. Mire aztán megszerezték az alispáni engedélyt, akkorra már a betyárok mindent elhordtak onnan. Osváth Pál, Biharvármegye egykori csendbiztosa írja, hogy a harmincas években egy b. n. mártoni nemes házában lopott marhát vágta le. A csendbiztos házkutatást akart tartani, de a nemesasszony a háza való belépést megtiltotta. Ő két pandurt állított a ház elé és bement Váradra, az alispánhoz. Másnap visszatért az alispáni engedéllyel, de a betyárok éjszaka a ház tulsó részén létrát támasztottak a falhoz, a kéményen kötelet eresztettek le s azon az asszony kiadogatta nekik a húst. A földesurak, ha betyárok kopogtattak náluk, ellátták őket mindezzel, csak hogy a termésüket fel ne gyűjtsék.

A betyárok többnyire szép szál legények voltak, sőt akadtak köztük olyanok is, akik igaz mintaképei voltak a tökéletes férfiszépségnek. Nem csoda aztán, ha sok asszonyembernek elcsavarták a fejét. A múlt század közepén megtörtént, hogy a fészolgabíró elé kísérték egy csinos betyárt, akit aztán az egyik szobába zártak el éjszakára. De reggel hült helye volt a betyárnak, meg a szolgabírónének. A szép asszony éveken át bujdosott a betyárral s mikor a kedvesét agyonlőtték, a családjától kitagadott uriaszony a zsandárok szakácsnéja lett. A kapcabetyárokat, akik közönséges útonállók voltak, a puszták igazi fiait megvetették és szöbe se álltak velők. Leghíresebb betyárok voltak: Dovecz András, Angyal Bandi, Zöld Marci,

akiről Petőfi népsziművet írt, Patkó Bandi, Bogár Imre és Rózsa Sándor. Ez a középtermetű, komor és szótalan ember, aki a szamosújvári börtönben végezte életét, 1848-ban kegyelmet nyert s csapatával a rácok ellen küzdött. Legényei karikás ostorral voltak ellátva, mint a Hunyadi-huszárok.

Egyideig vitézül és elég becsületesen viselkedtek magukat, hanem aztán sok panasz ment elénk Vukovics Sebő kormánybiztoshoz. A rác templomokból kihurcolták a misemondó-ruhákat, magukra vették, maskarákat csináltak magukból, a papokat megcsúfolták, a néppel kegyetlenkedtek s emiatt később feloszlatták ezt a veszedelmes csapatot, amely valóságos ostroma volt a rácoknak. Zöld Marci a szolgabíró tette betyárrá. Nemesember volt, mégis besoroztatta Zöld Marci, aztán megszökött és betyár lett. Vele esett meg, hogy magányosan négy német tisztet állított meg a pisztolyával. Elszedte mindenüket, aztán közétük dobta — a töltetlen pisztolyt. Sokat emlegették valamikor Sobri Jósikát, aki igazi betyár volt s azt híresztelték, hogy nem más, mint egyelőkelő szabolcsi főúr, aki nagyon szerette a betyáros öltözetet, a borjúsájú inget, az ezerrancú lobogós gatyát, hosszúszerű csizmát, makrapipát és a darutollas pörge kalapot. Egy dancsházai földbirtokos is betyáros viseletben járt: egyszer, fokossal kezében, nagyot köszönt Tizsa Kálmánnak, aki nyájas »Isten hozott!« felelt. Akik nem ismerték a földbirtokost, elámultak.

Herbst Ágostonné, takarékpénztári könyvelő neje és fia, Selmecebánya, Horváth Anna, birtokos, Ábrahám, Dános Margit, gyógyszerárkezelő, okl. gyógyszerész, Budapest, Fekete Zoltánné, erd. főiskolai tanár neje és leánya, Selmecebánya, Roszival Mihályné, földbirtokos neje, Kisvárad, Nagy István ref. tanító és neje, Pozba, Fazekas Ágostonné, pestmegyei alispán neje, leánya, kísérőnője, 3 cselédje, Budapest, Lángos Kálmán, pestmegyei árvászéki elnök és neje, Budapest, Wegener Györgyné, műszaki vállalkozó neje, 3 leánya és cselédje, Budapest, Kolozs Dezsőné, keresk. ügynök neje, Wien, Missik Bálintné, iparos neje, Oszlán, Liptovszky Mária, Oszlán, Pozojevich István, magántisztviselő, Nemesdicska, Papp Endre, tak. pénztári tisztviselő, neje, leánya és cselédje, Bát, Kuntzl Gáborné, körjegyző neje és leánya, Öttevény, Medgyessy Sándorné, járásbíró neje, Vámosmikola, Mennich Antalné, tanár neje és leánya, Pozsony, Cseppek Jánosné, hivatalnok neje, Újbánya. Dr. Falussy Alajos, rendőrkapitány és neje, Nagykároly, Özv. Szathmáry Gáborné, katonatiszt özvegye, Miskolc, Reis Zsigmondné, kereskedő neje, Zsolna, Parskó Aladárné, Budapest, Ocsosvsky Flóris, körjegyző, neje, 2 leánya és unokája, Zsitvabessenyő, oszlányi Tagányi János, nyug. m. kir. honvédezered, Budapest, Grosz Margit, máv. hivatalnokné, Budapest, Katrenyák Jánosné, gyógyszerész neje, Zsarnóca, Pschick Berta, magánzó, Léva, Tóth Lászlóné, körjegyző neje, Budapest, Miklósy Lajos, főjegyző, Budafok, Dr. Sztankay Abáné, gyógyszerész és tkptári igazgató neje és 3 leánya, Bát, Jenny Agata, állami felső leányiskolai tanárnő és de Pottere Helén, Szeged, Helmbacher Nándor, nyug. kúriai bíró, négy unokája és szakácsnője, Pozsony, Klein Mór, hivatalnok és neje, Budapest, Jeszenszky Jánosné, ág. h. ev. lelkész neje, Bát, Tóth Zoltánné, f. v. polgári iskola tanárnő, Budapest, Funk Mártonné, kereskedő neje és leánya Újszögény, Weiss Simonné, kereskedő neje, Perbete, Händel Vilmosné, ág. h. ev. főesperes neje, Selmecebánya, Hugi Mihályné, iparos neje, Korpona, Schlésinger Jakab, magánzó és neje, Érsekhaty, Funk Dávidné, kereskedő, Magyarszölgén, Katina Jánosné, művezető neje, Friedek (Szilécia), özv. Schwarz Lipótné, hivatalnokné, Budapest, Császár Sándorné, birtokos neje, Lülle, Bartos Árminné, részv. társ. közelegyző neje és fia, Budapest, Krausz Laura, női fodrásznő, Budapest, Wertheimer Vilmosné, bérlő neje és 3 gyermeke, Lontó, Stern Hermanné, korecsmáros neje és fia, Selyp, Tóbiás

hogy Tisza Kálmán oly nyájasan fogadja egy betyár köszönését. Volt e földesúrnak egy szobája s a kőkorszaktól fogva ezer és ezer kés meg bicska benne.

Uri betyárnak híresztelték J. Gyuri gazdag szabolcsi földesurat is, akinek száz meg száz tréfa ismeretes. Egyszer ezer pengőbe játszott egy magnás barátjával s mindig az nyert, akinek az orrára előbb szállott a légy. Egyszer meghívta az egész falu népét lakomára. Haragudott rájuk, mert föl-fölgyujtogatták a szénaboglyait. A lakomát a mezőn négy nagy buzaasztal közt tartotta s mikor az atyafiak már alig bírtak szuszogni s a földön hevertek, mint a négy asztagot egyszerre felgyujtotta. Persze hanyat-homlok menekültek az elázott vendégek, hogy meg ne éjjenek. Hamuvá lett egy pár ezer kereszt buza, de a tréfa sikerült. J. Gyuri nevetve kiáltotta a menekülőknél:

— Tapasztaltam, hogy szerettek gyönyörködni a tűzijátékban, tehát most kedvetekre gyönyörködhettek.

Az úribetyárokról tömérdek adoma forog közszájon, aminek persze a tízedrészre sem igaz. Beszélnek, hogy Patkó Bandi egyszer egy dunántúli plébánosnál, mint az új megyés-püspök, mutatkozott be, kártyán elnyerte minden pénzét, majd az egyház pénzét is magához vette és ellillant. Egyszer meg magnásnak öltözve jelent meg egy fő-

Béláné, kereskedő neje és leánya, Csongrád, Kánya Zsuzsanna, tanítónő, Alsóbotfalva, Podluzsányi Kálmán, vasgyári tisztviselő és neje, Budapest, Dr. Bauer Jánosné, ügyvéd neje, Vámosmikola, Dr. Hauschild Lajosné, főgyógyász neje, 2 gyermeke és cselédje, Budapest, Sztranzky René, magánzó, Léva, Schlüsser Gyuláné, bérlő neje, 2 gyermeke és kísérőnője, Málás.

— **A tanítóképző értesítője.** A selmecebányai ág. hitv. ev. kerületi Csemetanítóképzőintézetnek most jelent meg gondosan és szépen kiállított s megszerkesztett második értesítője. Az intézetnek, a négy évfolyamon, 38 növendéke volt; képesítővizsgálatot 3 tanuló tett. A jövő tanévre szóló beiratások szeptember 1-én, 2-án, és 3-án lesznek.

Az intézetet felvesz, valláskülönbőség nélkül, minden 14. évet betöltött tanulót, ki a gimnázium, reáliskola vagy polgári iskola IV. osztályát elvégezte. A latin vagy francia nyelvből nyert elégtelen osztályzat nem akadály a felvételnek. A tandíj egész évre 24, az élelmeződíj pedig 200 korona. Ez összegek azonban negyedévenként, illetőleg havonként is törleszthetők. Szegénysorsú és jó magaviseletű növendékek tan- és élelmeződíjellendésben részesülnek és a szükséges tankönyveket az intézet könyvtárából használatra kölcsön kapják. Az orvosi segély az összes növendékekre díjtalan, de az élelmezőbe nem járók maguk pótolják gyógyszerári szükségleteiket.

— **A kötőgyár igazgatósági gyűlése.** A selmecebányai kötő-és szövőgyár vezetősége az idén Selmecebányán tartotta igazgatósági gyűlését. A gyűlés elhatározta, hogy a selmecebányai gyárat bővíteni fogja s a gyártelep mellett tisztviselőlakásokat épített. A gyűlés után a gyár igazgatósága ebédet adott, melyen résztvettek: Csepeli Weiss Manfréd, Hollitscher Pál dr., Deutsch Oszkár dr., Révész Béla dr., Sebő Imre, Weiss Béla dr., Jolesch Gyula, Löbl Ármán, Geist Jakab; a város részéről: Arthold Géza, Vörös Ferenc, Kapp Jakab dr. és Longauer Nándor dr.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Simay Caesar* gődöllői kir. adóhivatali pénztárost, volt selmecebányai kir. adóhivatali ellenőrt, jelenlegi állomáshelyén való meghagyásával, a VIII. fizetési osztályba nevezte ki.

— **Vizbefult leány.** Teren Anna, Teren Pál földműves 2 éves leánya, folyó hó 14-én a majorkuk előt elfolyó sebessodrú patakba esett s bele-

uri estélyen s éjféli szünetkor pisztolyt rántott elő, a terem közepére állt s felkiáltott:

— Én vagyok Patkó Bandi, senkise mozduljon. Pénzét, ékszereit tegye le mindenki a földre. És mindenki szót fogadott a betyárnak, aki aztán összeszedte a garmadába gyűlt ékszert és kocsin elhajtatott.

Hasonló kalandokat beszéltek Sobri Jósikáról is. Az Alföldön ez a nóta járta Rózsa Sándorról. Rózsa Sándor az én nevem.

Szabad rablófejedelem:

Jobbágyaim az utasok,

Én meg fejedelmök vagyok.

Hires betyár volt az ötvenes években Orbán Bálint és Vig Miska is. Ez utóbbit elfogták, de harmadnapra cimborái a börtönfalat kiásták és megszabadították. Később egész Szabolcsvármegye pandurja üldözte; megölték és elfogták. A törvényszék halálra ítélte és — Debrecen határában felakasztották.

Amikor Gróf Ráday Gedeont nevezték ki kormánybiztossá, a két bihari csendőrbiztost is hűvösre tették. Az egyik öngyilkos lett, a másikat később fölmentették. Mióta a csendőri intézményt életbe léptették, vége szakadt a régi betyárvilágnak. Az utolsó Savanyu Jóska volt.

fűlt. *Tandlich Ignác dr.* városi tb. tisztí főorvos azonnal a helyszínre vonult, de már csak a beállott halált konstatálhatta.

— **A választókerületek új beosztása.** A belügyminiszterium, az országos statisztikai hivattal együtt, jelenleg a választókerületek beosztásáról szóló törvényjavaslaton dolgozik. Terv szerint most még nem határozzák meg pontosan az egyes kerületek nagyságát és határát, csupán kijelölik, hogy melyik megyére hány kerület jut. A további intézkedéseket, a törvényhatóságok javaslatára, később teszik meg. Annyi azonban már most is bizonyos, hogy a kerületek megközelítően sem lesznek egyforma nagyságúak. A műveltebb és magyarabb vidékeken kisebbek lesznek, szemben a hegyvidéki nemzetiséglakta vármegyék kerületeivel. Az egy kerületre eső legnagyobb választói számot kétezerben, az összes kerületek számát pedig, a mostani 413 helyett, 425-ben akarják meghatározni. A városi kerületek száma szaporodik, a vidékieké csökken. A tervezet törvényjavaslat alakjában, az ősszel fog a Ház elé kerülni, mikor a belügyminiszterium már a közigazgatás reformjának előkészítő munkáit fogja eszközölni.

— **Felsőrona nyaralóvendégei.** Felsőronán jelenleg a következők nyaralnak: Schramm József póstai és táviró felügyelő és neje Zágráb, Balázs Cyrill főgimnáziumi tanár Lugos, Balázs József esperes-plébános Szenic, Balázs Imre m. kir. főmérnök, neje és 4 gyermeke Selmecebánya, Pataky Dénes dr. min. fogalmazó és neje Budapest, Pataky László dr. kir. tvszéki jegyző, neje és leánya Budapest, Pataky Lászlóné, állami számvevőszéki osztálytanácsos neje, Budapest, Schrötter Richárd kereskedő Budapest, Hollós József póstatitkár, neje és fia Nagyvárád, özv. Berzeviczy, Károlyné és leánya Budapest, Nemes Károly áll. gépgyári főművezető, neje és fia Budapest, Farkasfalvy Ernőné nyug. állami hivatalnokné Budapest, Tyúkos Károly tanító Budapest, Király Sándorné közszéki óvónő és 2 gyermeke Budapest.

— **Erdészeti államvizsgálók figyelmébe.** Horváth Sándor miniszteri tanácsos, az erdészeti államvizsgáló-bizottság elnöke, figyelmezteti azokat az erdőmérnökjelölteket, akik a folyó év őszén államvizsgálatot akarnak tenni, hogy kellően felszerelt s a m. kir. földművelésügyi miniszterhez intézett folyamodványukat legkésőbb *folyó évi augusztus hó végéig* a címére (Budapest, V., Zoltán-utca 16.) bérmentve küldjék be.

— **A járásbírók kikerekítése.** Selmecebánya és Bélabánya szab. kir. bányaváros tanácsa a múlt évben mozgalmat indított, hogy a Selmecebányához közellévő községek, amelyek, piaci és egyéb összeköttetések nélkül fogva, Selmecebányára vannak utalva, az itteni kir. járásbírókhoz csatoltassanak. Évgezt átíratot intézett az egyes érdekeltek községekhez, amelyek, Bát kivételével, kijelentették, hogy örömmel vennék a selmecebányai kir. járásbírókhoz való csatolásukat. A mozgalomnak meglett a kívánt eredménye, amennyiben, mint értesülünk, a m. kir. igazságügyminiszter nyolc községet csatolt a selmecebányai kir. járásbírókhoz.

MOLL-FELE
SEIDLITZ-POR

Eznye, oldó házi szer mindareknek, kik emésztési zavarkokban és az ulla életmód egyéb következményében szenvednek

Egy eredeti doboz ára 2 K.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit

MOLL-FELE
SÓS-BORSZESZ

Fajdalom esillapító és erősítő **Bedörzsolés,** elismert, régi jó hírnevű házi szer szaggatás és hűléstől származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára K 2.—

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Főszékhelyi hely **MOLL A. gyógyszerész,**
cs. és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9

— A rendőrtisztviselők országos kongresszusa. A magyarországi rendőrtisztviselők országos egyesülete folyó hó 12-én, 13-án és 14-én Győrött országos kongresszust tartott. A kongresszuson a selmecebányai rendőrséget *Morávek Antal* rendőrfőkapitány képviselte.

— Kuplék. Előadta *Kraft Ali*. — A hangversenyen Selmecebányáról is számosan részt vettek.

— Földmérőjogositvány. *Komán Artúr* és *Limba Péter* erdőmérnökök az 1908. évi 39. t. c. 4. §-a értelmében Budapesten szervezett földmérői vizsgálobizottság előtt földmérői jogositványt nyertek.

— A közönség figyelmébe. A városi rendőrkapitányi hivatal ezúton is tudomására adja a közönségnek, hogy ebbárcákat folyó évi augusztus hó 1-től lehet a rendőrkapitányi hivatalban váltani. Azokat, akik bárcát nem váltanak, a rendőrség megbünteti.

— Himlőoltási utószemle. *Tandlich Ignác dr.* városi tb. tiszt főorvos ma délután 3 órakor, a város egész területén beoltott gyermekek számára, a városi kórházban himlőoltási utószemlét fog tartani.

— A népfölkelési időszaki jelentkezés elmarad. A m. kir. honvédelmi miniszter folyó évi 10828. számú rendeletével közhírré teszi, hogy az 1893. évi 37. t. c. értelmében kötelező népfölkelési időszaki jelentkezés a folyó évben elmarad.

— Körözés. Budapest székesfőváros tanácsa a következő hét körözöveget tette közzé:

1. A Lembergben 1884-ben született, izr. vallású, állandó lakással nem bíró Weisz Antónia gyümölcsárús (anyja: Weisz Frádel), 2. a Tardoskőd közsében, 1849-ben született, állandó lakással nem bíró Erdős Miksa (neje: Fischer Szidónia) szülei: Lilienthal Lázár és Steiner Regina) magántanító, 3. a Győrött 1889-ban született állandó lakással nem bíró Jankó Julia (szülei: ismeretlenek) cseléd, 4. a Csány községben, 1888-ban született, állandó lakással nem bíró özv. Kancsó Mátyásné, Bugyi Róza (szülei: János és Fábán Anna) napszámosnő, 5. a Valkány községben, 1879-ben született, állandó lakással nem bíró Gubicza Katalin (szülei: József és Szirvinca Katalin) cseléd, 6. a Szatmárnémeti községben 1870-ben született, állandó lakással nem bíró Erce Irma (szülei: György és Papp Mária) cseléd, végül 7. a Bedekosin községben, 1852-ben született, állandó lakással nem bíró özv. Engelbert Georné szül. Achtig Mária napszámosnő illetőségének megállapítása vált szükségessé. Fölkérjük az összes hazai közigazgatási hatóságokat, hogy a nevezetteket nyomoztatni, feltalálásuk esetén a saját és szüleiik származási és illetőségi viszonyaira vonatkozóan tüzetesen kihallgatni, a felvett jegyzőkönyveket pedig hozzánk beküldeni szíveskedjenek. Nemleges értesítések mellőzését kérjük.

Az új Berson

gummisarok

Tartóssága, rugékonysága, eleganciája, utólérhetetlen!

-- Hangverseny Vihnyefürdön. Vihnyefürdő vendégei, a vihnyei kápolnaalap javára, tegnap este fényesen sikerült hangversenyt rendeztek. A hangverseny műsora a következő volt: *Rondeau Brillant*, *Webertől*. Zongorán előadta *Hiltrich Margit*. — Ha férfi volnék... *Monológ*. Szavalta *Fekete Juliska*. — Magyar népdalok. Énekelték *Bartos Árminné* és *Bartos Ármán*. — Kezlaari búcsú. *Irtá Dóczy Lajos*. Szavalta *Szánkay Sárka*. — Műdal. Zongorakísérettel énekelt *Balás Ilonka*. — Visszavárlak. *Melodráma*. Szavalta *Takács Ferenc*, zongorán kísérte *Horváth Klótild*.

NESTLÉ FÉLE
 régebevált GYERMEKLISZT
 PRÓBADOBOZT INGYEN KÜLD!
 HENRI NESTLÉ, WIEN, I. BIBERSTRASSE 159

MAGYARÁZAT

arról, hogy miért éppen a SCHICHT »SZARVAS« MOSÓSZAPPANNAL lehet a következő mosási eljárásnál a legjobb eredményt elérni:

1. A SCHICHT-»SZARVAS« MOSÓSZAPPAN az összes szappanok között a legjobb.
 2. Kiadóssága folytán a legolcsóbb is egyúttal.
 3. Tiszta voltáért 25000 koronával szavatolnak.
 4. Rendkívül enyhe és konzerválja a szöveteket.
 5. Mert ez a szappan maga is könnyen oldódik, tehát a szennyet is könnyen feloldja.
 6. Hideg vízben is egyszerűen lehet vele mosni és megátolja a szövetek szétesését és összemelését.
 7. A SCHICHT-»SZARVAS« MOSÓSZAPPANNAL való egyszeri átsimítás megfelel más szappannal való 3-4-szeri átsimításnak.
 8. A SCHICHT-»SZARVAS« MOSÓSZAPPAN használata által időt, fáradságot és pénzt megtakaríthatunk.
 9. Fehériti a ruhát és feleslegessé teszi a napon való fehéritést.
 10. Készítési módja egészen különleges és erre a célra csakis a legjobb nyersanyagok használatának fel.
 11. Gyártásánál évtizedek tapasztalatait használják fel.
 12. Ezen szappan tökéletesítésén folytonosan dolgoznak és ecélből minden találmányt felhasználnak.
- Mindez az »ASSZONYDICSÉRET« mosókövöntrá is érvényes.

HIRDETMÉNY!

Aki pénzt, időt és fáradságot akar megtakarítani, kövesse ezen mosási eljárást:

A ruha beáztatása. Csak annyi vizet veszünk, hogy az egész ruhát éppen ellepje és a vízbe annyi »Asszonydicséret« mosókövöntrát teszünk, hogy a felkavarásnál habozzék s azután a ruhát éjen át áztatjuk.

A tulajdonképeni mosás azután csak nagyon kevés fáradsággal fog járni, ha SCHICHT-SZAPPANT SZARVAS védjegyűt használunk. Mert minden tisztátalanságot már feloldott az »Asszonydicséret« mosókövöntrát és most már csak az szükséges, hogy ezen feloldott szenny a SCHICHT-»SZARVAS« MOSÓSZAPPAN habja által leköttesék. Minden fáradságos dörzsölés és csőrömpölés elkerülendő; a ruhába erősen beleevődött foltokat úgy távolítjuk el, hogy a ruhát a foltok helyén mind két oldalán SCHICHT-»SZARVAS« MOSÓSZAPPANNAL bekenjük és azután összegöngyölve, egy óra hosszáig állni hagyjuk. Ilyen módon minden szennyet könnyen lehet kimosni.

Ha a vízbe, amelyben a ruhát főzzük, kevés SCHICHT-»SZARVAS« MOSÓSZAPPANT vagy »ASSZONYDICSÉRET« mosókövöntrát teszünk, az nagyon célzerű. Igen fontos, hogy a ruhát bőséges vízben többször gondosan kiöblítsük, amíg az összes, a SCHICHT-»SZARVAS« MOSÓSZAPPAN által feloldott szennyrészekék el vannak távolítva és az öblítővíz teljesen tiszta marad.

— **Selmecebánya június havi húsfogyasztása.** A húsfogyasztás június havában lényegesen kevesebb volt, mint május hónapban. Levágtak összesen 177 szarvasmarhát, 98 sertést és 4 juhot és kecskét. Fogyasztásra alkalmatlan volt szarvasmarhából 25 mételykóros és hólyagférges máj, egy egész szarvasmarha, egy tüdőgümőkór (tuberkulózis) miatt és egy tüdőgyomortartalommal való szennyezettség miatt; sertésekből elkoboztatott hólyagférgeesség miatt, 4 tüdő, 1 máj; gümőkór miatt 3 tüdő, 2 máj, 1 lép, 1 bélhuzam és forrázóvízzel szennyezettség miatt, 2 tüdő; juhból mételykór miatt, 2 máj. Mészárszékekben 13 $\frac{1}{4}$ kg. penészes bevonatú kolbászarút találtak. Vidékről leölt állapotban behoztak a városi húscsarnokba 6 szarvasmarhát, 56 borjút, 65 sertést és 120 kg. húst. A fennálló rendelkezéseknek megfelelő berendezéssel újjáalakított mészárosüzletek száma e hónap folyamán ismét szaporodott egygy és remélhető, hogy a húsfogyasztó közönség jogos igényei, az üzletek tisztasága tekintetében, rövid idő múlva kielégítést fognak nyerni.

Steckenpferd liliomtejszappan

Bergmann és Tsa Tetschen Elba m.

elérhetetlen hatású szepők eltávolítására és nélkülözhetetlen szer arc- és bőrápolásra, mit számtalan elismerőlevéllel bizonyíthatunk. Gyógytárakban, drogeriákban, illatszert- és fodrászüzletekben 80 fillérért kapható. Szinte páratlan hatású női kézápolószer a Bergmann »Manera« liliomkrémje, mely tubusokban 70 fillérért mindenütt kapható.

— „Varázsfuvola“. Ezen pompás új hangszeren bárki egy óra alatt megtanulhat játszani. A »Varázsfuvola«, mely 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva, dalokkal és iskolával csékely 4 koronába kerül. A »Varázsfuvola« rendkívül könnyen fújható, szinte magától szól meg és ezért öregnek, fiatalnak sőt gyermekeknek is kedvelt hangszere. A »Varázsfuvola« kizárólag Wágner a »Hangszer-Király«-nál kapható. (Budapest, József-körút 15.) Árjegyzék ingyen.

— Kérjünk mindenütt **gyógyi gyógy- és borvizet!**

— **Családirtás.** A háziasszonynak nagy öröme fog szolgálni az a hír, hogy a fővárosban próbák folytak különböző szerekkel a poloskák kiirtására. Beigazolódott, hogy a »Löcherer Cimexin« nemesak a poloskákat, de ezek petéit is teljesen kiirtja. Mindenütt használható, nem piszkít, szaga nincsen; sőt a nyárra eltett szörmeruhákat is megóvjá a molykártól. Beszerezhető a Margótsy-gyógyszertárban, Selmecebányán és a készítőnél, Löcherer Gyula gyógyszerésznél Bártfán.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem felelős a szerk.

Fog-Krém

KALODONT

Szájviz

Ha el akarja adni
Ipari termékeit, gépeit,
Raktáron levő áruát,
De bárminő más cikkeit is,
Egész készleteit,
Saját vagy bizományi áruát.
Segítségére jövök ebben s
Elintézem Ön helyett
Nagyon olcsón és pontosan, —
Lelkiismeretesen
Elhelyezi hirdetéseit,
Nagyon jól megválasztva a lapokat.
Készít hirdetési szövegeket
Elismert hirdető irodám, mely
Ingyen megküldi Önnek
Újságkatalógusát,
Tele fontos tanácsokkal
Jó utbaigazításokkal
Általános reklámszokásokkal
Nagyon kimerítő költségvetéssel!

LENKEI ZSIGMOND

hirdetési osztály

Budapest, Dohány-utca 37.

TELEFON 176—09.

HAROM VILÁGNYELVET
ANGOL MEGTANULHAT
NYELVTAN AMERIKAIANAL
KÖLTÉS, FORTÉLYOS VITELVEL
ÁTDOLGOZTAT
DE GERMÁNUS GY. D. LITZKO H.
NYELVTAN TUD. EGYET
TANÁR.

TANÍTÓ
NÉLKÜL

FRANCO SCHIDLOF D.
NYELVTAN
MAGYAR NYELVRE ÁTDOLGOZTAT
DE HONFI REZSŐ
KÉSZK. ISK. TANÁR.

1000 SZÓ
MÓDSZERÉVEL
EGY-EGY NYELV MEG-
TANULÁSÁRA SZOL-
GÁLÓ NYELVTAN
TELJES 10. FÜZETBEN
A 60 FILLER.
DISZES VASZONMAPPÁBAN
KORONA 7.

NÉMET
NYELVTAN
LATIN (MAGYARI) BETÜKKEL
SZEDVE MAGYAROK RÉSZÉRE
ÁTDOLGOZTAT
ALTAI REZSŐ TANÁR.

INGYEN KÜLD. RESZLETES ISMERTETŐ PROSPECTUST

JOERGES-A. ÖZV. ÉS FIA
könyvkereskedése Selmecebánya.

A legújabb divat szerint---

készíték, bel- és külföldi
anyagból, igen jutányos
áron, mindennemű férfi-,
női- és gyermekcipőket. A
legpontosabb kiszolgálás!
Csernák György
cipészemester. A posta mellett.

Aki birtokot, házat, bu-
tort, hangszert, gépet,
vagy bármiféle felszere-
lési tárgyakat venni vagy
eladni akar, aki lakást
keres, vagy ilyent bérbe
adni óhajt hirdesse a
Selmecebányai Hirlap

hirdetési rovatában.

A Selmecebányai Hirlap-ot

állandóan sok ember olvassa,
azért mindig akad megfelelő ajánlkozó.

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI.

Az anyakönyvi hivatalok bejegyzése
1913. június haváról.
Születés.

Raksányi Samu, Gracza Ludmilla, leány, Selmecebánya.
Hatala Gyula, Wágner Ilona, fiú, »
Zálozsnik Mihály, Konradek Franciska, fiú, »
János József, Totkovics Katalin, leány, »
Wallner Ferenc, Kucsera Mária, fiú, »
Dr. Kachelmann Viktor, Hittrich Adél, leány, »
Knappó György, Prepelik Mária, leány, »
Gemeiner Ármón, Sulez Hermin, leány, »
Gemeiner Simon, Fráter Vilma, fiú, »
Nics István, Kaschiár Anna, leány, »
Kosztó Lajos, Mozola Mária, leány, »
Krajesik József, Benedek Katalin, leány, »
Koren Mátyás, Trsa Anna, leány, »
Riedl Ferenc, Hacher Anna, leány, »
Eszterházi Pál, Kassiar Mária, leány, »
Kostial Agoston, Lipták Anna, fiú, »
Puchovszky János, Hanuska Anna, fiú, »
Stubnya János, Bucek Veróna, leány, »
Balázs János, Kubinszky Anna, fiú, »
Pásztor József, Jarabek Emilia, fiú, »
Bernfeld Frigyes, Weisz Malvin, leány, »
Heinrich Antal, Zdrázsik Ilona, fiú, »
Pentik Mihály, Szpiska Verón, leány, Bélabánya.
Wenczel György, Knapcsik Zsuzsi, leány, »
Lipták János, Cservenák Anna, fiú, »
Horváth József, Szekula Anna, fiú, Hodrusbánya.
Svehlik Márton, Szimonidesz Mária, leány, »
Zrebany Rajmund, Sausa Anna, fiú, »
Azor Vilmos, Rodzan Erzsébet, fiú, »
— Galik Amália, leány, »
Sulez Ödön, Krieger Mária, fiú, »
Mayer György, Szaszik Amália, leány, »
Lubik Kálmán, Gubrianszky Mária, leány, »
Szuchy István, Durkej Emilia, fiú, »
Sramkó Gáspár, Szurovetz Emilia, fiú, Istvánháza.
— Burjan Róza, fiú, »
Szetey József, Kana Mária, leány, »
Hanna József, Melcer Erzsébet, leány, »
Jomler Rezső, Ballon Mária, fiú, Kisbánya.
Brodnjánzky János, Czender Antónia, leány, »
Házasság.
Kozányi Ciril Kisbánya, Zachar Teréz Selmecebánya.
Stoklas János Bélabánya, Zdrázsik Mária Felsőrona.

12 fill.-ért mindenki meggyőződhetik

arról, hogy oktalanság a ruhát kimosni az előzőleg éjen át „Asszonydicséret“
mosópor oldatában ninesen áztatva! Hiszen a kávéba tett cukrot is felolvasztjuk
s csak azután keverjük fel; miért ne oldanók fel tehát a fehérneműben levő
szennyeit is először „ASSZONYDICSÉRET“ mosópor oldatában, hogy azután a
szenny, Schicht-szappan és meleg víz használatával könnyen legyen eltávolítható?

Czadri Márton és Vodnák Zsuzsanna Selmecebánya.
Oszwald Ferenc és Markó Anna Bélabánya.
Minka Antal és Kralik Mária Bélabánya.
Benes János és Kobry Mária Hodrusbánya.
Rozenberger János és Adamszky Jozefa Istvánháza.
Kolleda János és Pucsak Franciska Istvánháza.

Halálozás.

Knepő Jolán, 9 napos, veleszül. gyöngeség, Selmecebánya.
Zupka Gizella, 17 éves, tüdőgümőkór, >
Valentini Jánosné, 28 éves >
Krayger Béla, 21 éves, öngyilkosság, >
Ruszkó Jánosné, 56 éves, szervi szívbjaj, >
Ivanics Anna, 33 éves, tüdőgümőkór, >
Farbjak Anna, 15 hónapos, tüdőgyulladás, >
Gressner János, 46 éves, hűdéses elmezavar, >
Gajan Mihály, 43 éves, szervi szívbjaj, >
Weisz János, 1 hónapos, hurutos tüdőlob, >
Gibbasz Istvánné, 28 éves, gutaités, Bélabánya.
Iványi Pál, 6 hónapos, tüdőgyulladás, Hodrusbánya.
Baris István, 17 éves, tüdőgümőkór, Istvánháza.
Zacharovszky Teréz, 9 hónapos, hörghurut, >
Beeska József, 32 éves, szívszélhűdés, Felsőórna.
Neumann József, 2 hónapos, belhurut, >
Schwarz Stefánia, 22 éves, tüdőgümőkór, >

3136/1913. P. sz.

Hirdetmény.

A budapesti kir. ítélőtábla elnöke 5797/913. eln. szám alatt az ipolysági törvényszéknél és ennek teleggönyvi osztályánál az iratok selejtezését elrendelvé, a kir. törvényszék a 13300/1912. I. M. számú rendelet 7. §-ához képest felhívja az érdekelteket, hogy amennyiben a következő iratok közül: A harminckét évnél régebb II. irattári osztályba tartozó periratok, II. osztályba tartozó hagyatéki, végrehajtási és perenkívüli más ügyek iratai, IV. irattári osztályba tartozó csődügyek iratai, VIII. irattári osztályba tartozó váltó- és kereskedelmi-ügyek, XX. irattári osztályba tartozó kisajátítási ügyek, a személyállapotra vonatkozó, (házassági, a születés törvényességének megtámadását tárgyazó és a holtánnyilváníti) ügyek, a sommás felelbiteli ügyek, a teleggönyvi ügyek iratai, ideértve a teleggönyvi hatóságnál folyamatban volt végrehajtási ügyek, a sommás felelbiteli ügyek, a teleggönyvi ügyek iratai, ideértve a teleggönyvi hatóságnál folyamatban volt végrehajtási ügyek iratai is, a bírói letétből bíróság irattárába áttett okiratok és a rájuk vonatkozó iratok, előzetes bírói szemlére vonatkozó iratok, amelyeket perben még fel nem használtak, anyakönyvi ügyek iratai, ikatőkönyvek és ügylajstromok, a huszonöt évnél régebb, V. irattári osztályba tartozó büntető ügyek, a VII. irattári osztályba tartozó fegyelmi ügyek, a XI. oszt. tartozó jövedéki kihágási ügyek, a XII. irattári osztályba tartozó sajtó ügyek, a szabadságvesztést és pénzbüntetést nyilvántartó könyvek, a tíz évnél régebb I. irattári osztályba tartozó hivatali ügyek a kir. törvényszéki elnöki ügyek, a VI. irattári osztályba tartozó egyes ügyek iratai, a kir. törvényszéki általányszámadások eredeti példányai, az öt évnél régebb, fentebb fel nem sorolt kezelési könyvek és jegyzékek az ügyforgalmi, tevékenységi és egyéb statisztikai kimutatásoknak és kérdőlapoknak előkészítésére adataik gyűjtésére és helyesbítésére vonatkozó jegyzetek és iratok, az igaz-

ságügyminiszterhez vagy a számvevőséghez felterjesztett számadások előkészítésére és kiegészítésére vonatkozó iratok. Akik az egyes iratok kiadását vagy tovább megőrzését kívánják, az ipolysági kir. törvényszék elnökéhez, jelen hirdetmény közzétételétől számított egy hónap alatt, indokolt kérelmet intézzenek.

Kir. törvényszék Ipolyságon, 1913. évi június hó 23-án.

Martinovich István,
elnök.

5962/1913. vt. sz.

Hirdetmény.

Selmece- és Bélabánya sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonában levő vihnyei védőkerületi vadászati jog az 1913. évi augusztus hó 1-től kezdve hat évre bérbeadatik. Ecélből a tanács a f. é. júl. 21-én, d. e. 10 órakor, a városháza tanácstermében, nyilvános árverést tart. Kikiáltási ár évi 22 (huszonkettő) korona bérösszeg.

A részletes feltételek a városi számvevőség-nél megtekinthetők.

Selmecebányán, 1913. évi július hó 4-én.

Arthold Géza,
polgármester h.

5954/1913. vt. sz.

Hirdetmény.

Selmece- és Bélabánya sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonában levő »Sembery«-ház bolthelyisége f. é. aug. 1-től kezdve hat évre bérbeadatik. Ecélből a tanács f. é. júl. 21-én, d. e. 10 órakor, a városháza tanácstermében, nyilvános árverést tart. Kikiáltási ár évi 500 (ötszáz) koronából álló bérösszeg. Az árverezők kötelesek az árverés megtartása előtt a kikiáltási ár 5 %-át bánatpénz fejében a városi tanács megbizottjának lefizetni. Az árverési feltételek a számvevőség-nél megtekinthetők.

Selmecebányán, 1913. évi július hó 4-én.

Arthold Géza,
polgármester h.

78865.

18-1913. sz. Magyar királyi honvédelmi miniszter.

Hirdetmény.

Selmece- és Bélabánya sz. kir. város közönségének.

Felhívom a törvényhatóságot, hogy a lakoságot a közös hadseregbeli legénységnek aratás idejére leendő szabadságolása tárgyában 1910. évi május hó 10-ről 4483. eln. szám alatt kiadott és a »Rendeleték Tára« 1910. év folyamában közzétett körrendeletem VI. pontjának hatodik bekezdése értelmében (amennyiben ez még meg nem történt volna) a szokásos módon haladéktalanul figyelmeztesse, hogy a közös hadseregnek a földmivelő és mezei munkásosztályhoz tartozó, tényleges állományú legénysége, az aratás és egyéb fontos mezei munkák idejére három hétre leendő szabadságoltatását személyesen kihallgatáson (rapporton) kérheti s ez a kérelem teljesen díjtalan. A Bosznia-Hercegoviaiban és Dalmáciában állomá-

sozó csapatoknak legénysége a folyó évben aratás idejére szabadságot nem kaphat. Tudomásvétel és mihezartás végett közlöm egyidejűleg azt is, hogy a fentidézett körrendeletben ismertetett eljárás szerint most már a honvédelegénység is kérhet aratás idejére szabadságot. Az alárendelt közegek utasítatnak, hogy idézett körrendeletemet, a benne foglalt utasítások értelmében, a legnagyobb pontossággal és lelkiismeretességgel hajtsák végre. Budapest, 1913. évi július hó 3-án.

A miniszter helyett:
Káratson s. k.
államtitkár.

sz. 5013./1913. vt.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy a málnaszedés által okozott károk lehető maggátlása és a málnaszedés korlátozása végett a városi tanács 5013./1913. számú határozatában a következőleg intézkedett:

1. A málnaszedés, vagy bármely más erdei gyümölcs szedése csak bárca megváltása mellett eszközölhető. Egy napra és egy személyre szóló és a málnaszedésre jogosító bárca ára 30 f.

2. 15 éven aluli gyermekeknek a málnaszedés tilos.

3. A málnaszedés közben esetleg okozott károkat, mint csemeték letaposását, tűzgyújtást, stb. a tanács az erdőtörvény szerint bünteti.

4. A málnaszedés, még a bárcaaváltással is, csak hétfőn, szerdán, pénteken és vasárnap van megengedve.

5. A bárcaák válthatók Selmecebányán, a v. faraktárban és a fogyasztási hivatalban, a többi kerületekben pedig az illető erdőőrnel, ahol a szedők tájékoztatást nyerhetnek, hogy a szedés mely erdőterületeken van megengedve.

6. Málnaszedés közben nemcsak a tűzgyújtás de a dohányzás is szigorúan tilos.

Selmecebányán, az 1913. évi július hó 8-án tartott tanácsülésből.

Arthold Géza,
polgármester h.

5834/1913. sz.

Hirdetmény.

Az ipolysági kir. törvényszék, mint teleggönyvi hatóság, közzéteszi, hogy a budapesti kir. ítélőtábla elnöke folyó évi június 16-án 5797/1913. eln. számú rendeletével a 13300/1912. J. M. sz. rendelet értelmében a selejtezést elrendelte. A teleggönyvi hatóság, a fentirt miniszteri rendelet 7. § értelmében, az érdekelteket felhívja, hogy amennyiben az 1872-1880. év végéig befejezett ügyekre vonatkozó teleggönyvi iratok közül egyes iratok kiadását, vagy tovább megőrzését kívánják, az iránt a kir. törvényszék elnökéhez, a hirdetmény közzétételétől számított egy hónap alatt, indokolt kérelmet intézzenek.

Kir. törvényszék, mint teleggönyvi hatóság.
Ipolyság, 1913. június 20.

Oravecz Béla,
kir. tszéki bíró.

Sirolin "Roche"

biztos, hatásu tartós köhögésnél,
a légutak hurutainál, hörghurut és asthmánál.
Influenza és tüdőgyulladások után a jóizü
Sirolin "Roche"-al való hosszabb kura megvéd az összes
ártalmas következményektől. SIROLIN, "Roche" oldólag és
fertőtlenítőleg hat; elősegíti az etvágyat és emesztést.
Sziveskejük a gyógytárakban határozottan Sirolin "Roche"-t kéri.

HIRDETÉSEK.

„Varázsfuvola.“
Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani A „Varázsfuvola“ rendkívül kellemes 20 acél trombita-hanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Díszes kivitelen kottafüzettel, dalokkal, tokkal együtt

—csak 4 korona.—

Csakis Wagner „Hangszer-Király“ országszerte elismert legolcsóbb hangszerárúházában kapható Budapest, József-körút 15. — Gyorsjavító műhely. Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Elsőrendű gépfali téglát

vidékre is a legolcsóbban szállít
Rakottay György és társai gőztégla-
gyára. Losonc.

Jóforgalmú helyen két-három világos, szép szobából álló évi lakást keresek. Ajánlatokat, az ár megjelölésével, „Évi lakó“ címen a kiadóhivatal továbbít.

MODERN SZOBA- ÉS DISZLETFFESTÉSZET

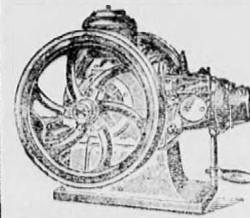
Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szíves tudomására adni, hogy üzletünk, a közeledő időnyre a legújabb mintákkal van felszerelve. Festésben, fénymázolásban **budapesti, bécsi, drezdai és stuttgarti** újdonságokkal, tervezésekkel, rajzokkal és költségvetéssel a legolcsóbb árak mellett, szívesen szolgálunk.

Kiváló tisztelettel

Zanzotto Lajos és Társa
festők

Selmecebánya. Kossuth Lajos-tér 41. sz., a volt Csernák-féle házban a zárda mellett.

A VILAGHIRU
ES LEGUJABB RENDSZERU

BOLINDER NYERSOLA-
MOTOROK

és azok alkatrészei kizárólag

ÁNYOS IMRE czégnél
kaphatók

BUDAPEST, VI. PODMANICZKY-UTCZA 17.

Telefon 12-76.

Legkisebb nyersolaajszükséglet!

Feltétlen jótállás!

Jutányos árak!

Kedvező fizetési feltételek!

Kérjen díjtalan telvilágosítást és ingyen árjegyzéket.

A Gnosum-féle új gyógymód

Minden gyógyítás sebészeti beavatkozás
nélkül történik. * Intuitív diagnosiz.

Rák, lupus, lues, arterio-sclerosis, köszvény, rheuma, tabesdorsalis, elme- és idegbajok, epilepsia, paralysis infantum, hűdések, gyomor- és bélbántalmak, máj-, vese-, és hólyagbántalmak, ágybavizelés és székrekedések, valamint az összes u. n. gyógyíthatatlan betegségek az **okkult massage** alapján — ártalmas orvosságok kizárásával, az összes természetes gyógymódok igénybevételevel — rádium- és heliumcombinációk felhasználásával a magnetopathia és psychopathia segélyével meglepő eredménnyel gyógyíthatnak.

:: MINDENNAP OKKULT MASSAGEOK. ::

ORVOSI RENDELÉS ÉS ELLENŐRZÉS:

dél előtt 9—12 óráig

dél után 2—6 óráig.

Budapest, VII. ker., Rákóczi-út 62. sz. I. em. ajtó 2.

Levélbeli megkeresések is ide címzendők.

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMA

Utolérhetetlen hatású tüdő- és mellbetegségeknél, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalmat okozó köhögést, Torokgyuladást, rekedtséget és gégebajokat megszüntet, valamint lázi, különösen jó hatású gyomorgörcs és kolika ellen. Gyógyhatású aranyér és alteti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő, elősegíti az emésztést. Kitűnően bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájbűznél, valamint az összes száj- és fogbetegségek, bülfögés ellen, megszünteti a száj vagy gyomortól eredő bűzt. Jó hatású pántlikagilisztiánál. Meggyógyít minden sebet, sebhelyt, orbáncot, láztól eredő hólyagot, kelést, szemölcsöt, égési sebeket, megfagyott testrészeket, vart és kiütést, Fülbántalmak ellen kitűnő hatású. Minden háznál különösen influenza, kolera vagy más járványoknál kéznél legyen.

Irjunk: Thierry A. Órangyal-gyógytárának Pregrada, Rohitsch mellett.

12 kis vagy 6 dupla vagy 1 nagy specialüveg 5-60 korona.

Nagyobb rendeléseknél jelentékeuy árengedmény!

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcse.

Megakadályoz a megszüntet vérmérgezést, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyerekágyas nőknél fájó emlök, tejmegindítás, rekedés, emlökemenyedés ellen. Orbánc, feltört lábak, sebek, dagadt végtagok, csontszu, fekélyek, ütés, szurás, lövés, vágás vagy zuzódás által okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, száka, por, serét, tüske, stb. kinövések, karbunkulus, képződmények, valamint rák ellen, féreg, rothadás, körömgüvülés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknél előforduló fölfekvésnél, vérkeléseknel, fülfolyságnál, valamint kipálás esetén csecsemőknel stb. stb. kitűnő hatású.

2 tégely ára 3-60 K a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett kapható.

Budapestben kapható: Török József gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógyszerárúházában. Nagyban: Thalmayer és Seitz, Kochmeister Utóda, Radanovits Testv. droguériákban Budapestben kapható. Ahol nincs lerakat, rendeljünk közvetlenül:

THIERRY A. Órangyal gyógyszerárúházból, Pregrada, Rohitsch mellett.

DARKAU-FÜRDŐ (OSZTRÁK SZILÉZIA.)
Elsőrendű és legerősebb Jodbromsófürdő.
Ajánlja skrofula, szifilis, izzadmány, vérelmeszesedés, csont- és izületbetegségek, nőibaok, rheuma stb. ellen. A legmodernebb gyógyításhoz, régi park, előkelő elszállásolás, pénzió gyermekek részére (kiséret nélkül), hegyi vízvezeték. Posta, táviró- és vasútállomás. **Fürdőidény május 15-től október 1-ig.**

Főorvos: **Klimek V. dr.**

Tudakozódások és prospektus Larisch-Münnich gróf Darkau fürdőgondnoksága által,

Császárfürdő

Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízű radioaktív gyógyforrásai; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég és szénsavas- és villamos-vizfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használtak főleg **csúszós bántalmaknál és idegbajok ellen.** Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s allesti pangásoknál. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedíj nincs.

Prospektust ingyen és bérmentve küld

Az igazgatóság.

Aranyosi-féle

Felső kereskedelmi iskola Telefon 138-95.
Budapest, V. Csanády-utca 9. sz. (Saját házában).

Az iskola

Az internátus

Fényes Dezső tanár internátusa Telefon 76-44.
bizonyítványai államérvényesek és egyéves önkéntességi szolgálatra jogosítanak. Párhuzamos osztályok. Jelentkezéseket a szünidő folyamán is elfogad az iskola.
1878. óta áll fenn; felvesz középiskolai tanulókat, Polgári ellátás. Szigorú felügyelet. Rendszeres korrepetíció. Részletes programot küld az igazgatóság.

Besztercebányai fiuinternátus

== Besztercebányán. ==

XX
Nevelőintézet bentlakó és bejáró felső kereskedelmi, polgári, gimnáziumi és fémipari iskolai tanulók számára. Állandó tanári és orvosi felügyeletek. Gondos nevelés. Kitűnő ellátás.
XX

Prospektust, kívánatra, az internátus igazgatósága ingyen és bérmentve küld

Eladó házak.

Két ház, kisebb-nagyobb üvilakásokkal, gazdasági épületekkel, szép és nagy gyümölcsös-kertekkel, kedvező feltételek mellett, szárazbadkézből eladó.

Holvay Károly Selmecebánya.

TREITER JÁNOS

CIPESZÜZLETE

KOSSUTH-TÉR, A BOGYA VEND. MELLETT.

AJÁNLJA SAJÁT KÉSZÍTMÉNYŰ ÜRI- ÉS GYERMEKCIPIÓIT DÚS VÁLASZTEKBE. BEL- ÉS KÜLFÖLDI CIPÓGYÁRTMÁNYOK RAKTÁRA. BALI CIPÓK BÁRMIKOR KÉSZEN KAPHA ŐK. KÉSZÍTÉS MÉRTEK SZERINT PONTOSAN ÉS GYORSAN.

Valódi Bata-cipők raktáron.

MINDEN NEDVES LAKÁST

pincét vagy raktárt újrendszerű szigetelő anyagunkkal tökéletes szárazzá teszünk.

NE LAKJON
tehát egészségtelen

NEDVES LAKÁSBAN

és ne hagyja árult elromlani nedves raktára v. pincéjében. Költségvetést és minden egyéb felvilágosítást készséggel ad:

BIBER-MÜVEK RAKTÁRA
Ernst Zsigmond Selmecebánya.

Tehát bárhol bármely kömüvessel végeztetheti lakása pincéje vagy raktára szárazzá tételét. Több száz elismerő levél végzett munkáinkról!!!

Vidéki munkához szállítjuk „BIBER” törv. védett szigetelő anyagunkat, melynek feldolgozása nem igényel különös szakértelmet, csak a habarcsba kell keverni